

РЕШЕНИЕ

№ 339

гр. Русе, 14.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – РУСЕ, V ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Татяна Т. Илиева

при участието на секретаря Миглена Ц. Кънева
като разгледа докладваното от Татяна Т. Илиева Гражданско дело №
20234520106178 по описа за 2023 година

Предявен е установителен иск с правно основание чл.422 ГПК.

Ищецът „АПС България“ ЕООД твърди, че на 28.01.2021 г. ответникът Й. В. А. сключил договор за паричен заем № 5667629/28.01.2021 г. с кредитодател „Вива Кредит“ ООД, по силата на който получил сумата от 500 лева, като се задължил да я върне на 7-месечни вноски в размер на 160.58 лева всяка. Уговорен бил фиксиран годишен лихвен процент в размер на 40.32 % и годишен процент на разходите в размер 49.52 %. Процесният договор бил действителен, като сключен според повелителните норми на чл.10, чл. 11 и чл. 22 от ЗПК. Ако съдът да приеме, че договорите не са сключени по електронен път, то следва да приеме, че договорът за паричен заем по своето естество е реален и се счита сключен от датата на получаване на паричната сума. В чл. 1, ал. 3 от него, за извършената от кредитора допълнителна услуга за експресно разглеждане на подадената от кредитоискателя заявка за отпускане на кредит, заемателят дължал такса за експресно разглеждане на документи и отпускане на паричен заем в размер на 240.94 лева. Съгласно чл. 4, ал. 1 от Договора, заемателят се задължил в 3-дневен срок от усвояване на сумата по договора за заем, да предостави на заемотателя алтернативно едно от посочените в чл. 4, ал. 1, т. 1 и т. 2 обезпечения. При неизпълнение на посоченото задължение, заемателят дължал неустойка в размер на 160.58 лева. Съгласно чл. 8, ал. 2 от договора, заемателят дължал законната лихва върху дължимата сума за всеки ден забава. Между страните било уговорено в чл. 8, ал. 3 от договора, че заемателят има право да обяви цялото задължение за предсрочно изискуемо в случай, че заемотателят изпадне в забава с повече от 90 календарни дни.

При допусната забава за плащане с повече от 50 календарни дни за конкретна погасителна вноска или при обявена предсрочна изискуемост, заемателят следвало да предостави на заемотателя съгласие за директен дебит, както и разполагаеми средства в банковата сметка по дебитното съгласие. При неизпълнение на някое от посочените условия, на 61-ия ден забава, заемателят дължал неустойка в размер на 30 лева. Съгласно чл. 8, ал. 5 от Договора, при забава в плащането на коя да е погасителна вноска с повече от 110 календарни дни, заемателят следвало да предостави на заемотателя удостоверение за наличие на или липса на публични задължения, съгласно чл.87, ал.6 ДОПК, като при непредоставяне на такова до изтичането на 120-ия ден от забавата, или от него личи, че заемателят има публични задължения, последният дължал неустойка в размер на 50 лева. Според чл. 8, ал. 6 от договора, при забава в плащането на коя да е погасителна вноска с повече от 170 календарни дни, в срок до 180-ия ден от забавата, заемателят следвало да предостави на заемотателя справка за образувани срещу него изпълнителни дела, като при непредставянето ѝ дължи неустойка в размер на 50 лева.

В настоящия случай нито едно от посочените договорни задължения не било изпълнено от заемателя, поради което му били начислени посочените по-горе неустойки в общ размер 130 лева. Ответникът не изпълнил в срок задълженията си по договора за паричен заем.

С Договор за продажба и прехвърляне на вземания от 31.03.2022 г. и на основание чл. 99 ЗЗД, „Вива Кредит“ ООД като цедент прехвърлило своите вземания към длъжника по процесния договор за паричен заем на цесионера „АПС Бета България“ ЕООД, гр. София. Длъжникът бил уведомен за цесията на посочения от него адрес. Вземането срещу ответника по настоящото производство било индивидуализирано в Приложение № 1 към договора за цесия /ред № 33/. „АПС Бета България“ ЕООД встъпило изцяло в правата на първоначалния кредитор „Вива Кредит“ ООД, като станало титуляр на вземанията, произтичащи от гореописания договор за паричен заем, ведно с всичките му привилегии, обезпечения и принадлежности.

Ако съдът приеме, че уведомяването на длъжника не е извършено надлежно, ищецът моли да се приеме за надлежно връчването на уведомлението, извършено с настоящата искова молба.

Моли да бъде постановено решение, с което да бъде признато за установено, че ответникът дължи на „АПС БЕТА БЪЛГАРИЯ“ ЕООД сумите, конкретизирани в т.9 на предявеното Заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК по образуваното ч.гр.д. № 4721/2023 г., а именно: главница в размер на 299.77 лв.; 16.36 договорна възнаградителна лихва; законна лихва за забава в размер на 33.32 лв. за периода 28.01.2021 г. - 24.04.2023г., дължими неустойки и такси в размер на 272.08

лева, ведно със законната лихва върху главницата от датата на подаване на заявлението в съда до окончателно изплащане на вземанията. Претендира и присъждането на направените в настоящото и в заповедното производства разноски.

В срока по чл.131 ГПК ответникът депозира отговор на исковата молба, в който оспорва изцяло основателността на исковете. Заявява, че обстоятелствата, на които се основава исковата молба, не отговарят на действителността. Оспорва активната процесуална легитимация на ищеца по делото, тъй като липсва доказателство, от което да е видно, че „Вива Кредит“ ООД е прехвърлило на „АПС Бета България“ ЕООД вземането по договор за паричен заем № 5667629/28.01.2021 г., както и основаниято и размера на прехвърленото вземане.

Твърди, че преди подаване на заявлението по чл. 410 от ГПК е изпълнил изцяло задълженията си по договора, като извършил следните плащания по кредита: на 23.03.2021 г. - 138.71 лева чрез системата Изипей; на 29.04.2021 г. - 140.00 лева чрез системата Изипей; на 30.05.2021 г. - 50.00 лева чрез системата Изипей; на 02.07.2021 г. - 244.05 лева или общо 572.76 лева, с които погасил изцяло дължимото по договора, включително обезщетение за забава в размер на законната лихва.

Прави и възражение за нищожност на процесния договор, както следва:

Допълнителна услуга по експресно разглеждане на документи за отпускане на паричен заем и произтичащата от нея такса в размер на 240.94 лева, посочени в чл. 1, ал. 2, 3 и 4 от договора;

Задължението за предоставяне на обезпечение по кредита, при неизпълнение на което дължи неустойка в размер на 160.58 лева;

Предвидените в чл. 8, ал. 4, 5 и 6 от договора неустойки за неизпълнение на договорно задължение за заплащане в срок на коя да е от погасителните вноски с повече от 50 календарни дни, респективно 110 или 170 календарни дни и непредставяне на съгласие за директен дебит, респективно удостоверение за наличие или липса на задължения по чл. 87, ал. 6 ДОПК или справка за образувани изпълнителни дела срещу заемателя;

Таксата допълнителна услуга по експресно разглеждане на документи за одобрение на паричен заем, която на практика представлявала втора, скрита възнаградителна лихва и която, в нарушение на чл. 19, ал. 1 от ЗПК, не била включена в годишния процент на разходите. Ако сумата бъде включена в ГПР, то заедно с общия размер на фиксираната лихва и таксата за оценка досието на клиента, общият му размер би надхвърлил предвидения в чл. 19, ал. 4 ЗПК.

Не било уредено в договора какъв е обичайният срок за произнасяне и какъв за експресното в случая одобрение, т.е. потребителят дължал такса, за да бъде одобрен за отпускане на заема.

Ответникът се позовава на чл. 21, ал. 1 от ЗПК и на чл. 10а, ал. 2 от ЗПК, изрично регламентиращ забрана да се изисква заплащането на такси и комисионни за действия, свързани с усвояване и управление на кредита.

Едновременно с договора за потребителски кредит страните уговорили предоставянето на допълнителна услуга, свързана с усвояването и управлението на кредита и гарантираща улеснена процедура за получаване на парични средства, срещу допълнително възнаграждение за пакета в размер на 240.94 лева. Това споразумение било нищожно на основание чл. 21, ал. 1 ЗПК, поради което уговорената такса в размер на 240.94 лева не се дължала.

Уговорката в чл. 4 от договора за неустойка от 160.58 лева при неосигуряване на обезпечение чрез поръчителството на поръчител, който да отговаря едновременно на посочените в чл. 4, ал. 1, т. 1 условия или на банкова гаранция по чл. 4, ал.1, т. 2, се намирала в пряко противоречие с целта на транспонираната в ЗПК Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23.04.2008 г. относно договорите за потребителски кредити. На практика подобна уговорка прехвърляла риска от неизпълнение на задълженията на финансовата институция за извършване на предварителна оценка на платежоспособността на длъжника върху самия длъжник и водела до допълнително увеличаване размера на задълженията. По посочения начин се заобикалял законът - чл. 33, ал. 1 от ЗПК, предвиждащ, че при забава на потребителя кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата. С посочената клауза за неустойка се уговаряло още едно допълнително обезщетение за неизпълнението на акцесорно задължение – недадено обезпечение, от което не произтичат вреди. Подобна неустойка обезпечавала вредите от това, че вземането няма да може да бъде събрано от длъжника, но именно тези вреди се обезщетявали и чрез мораторната лихва по чл. 33, ал. 1 ЗПК. Подобно кумулиране на неустойка за забава с мораторна лихва било недопустимо, според съдебната. Такава неустойка, дори и валидна, нямало да се дължи и на основание чл. 83, ал. 1 от ЗЗД. Посоченото дотук за недължимост на неустойката по чл. 4 от договорасе отнасяло и за тези по чл. 8, ал. 4, 5 и 6 в същия.

Уреденият в чл. 2, ал. 1, т. 8 ГПР бил в пъти над допустимия. Договорът бил невалиден и поради неспазване императивните изисквания на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. Лихвеният процент и ГПР на заема били посочени като абсолютни стойности, но липсвала ясно разписана методика на формиране ГПР по кредита. Същият следвало по ясен и разбираем за потребителя начин да инкорпорира всички разходи, които длъжникът ще стори и които са пряко свързани с кредитното правоотношение. В конкретния случай яснота досежно посочените обстоятелства липсвала. Посочен бил фиксиран лихвен процент и годишно оскъпяване по заема, но не се изяснявало как тези стойности се съотнасят към ГПР /механичният им сбор давал резултат по-висок от

посочения в договора процент на разходите/. Възнаградителната лихва следвало винаги да бъде включена при формирането на ГПР.

Като недействително на основание чл. 22, вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, кредитното правоотношение между страните не било в състояние да породя присъщите за този тип сделки правни последици и съобразно чл. 23 ЗПК длъжникът дължал да възстанови на кредитора чистата стойност на предоставения финансов ресурс, в случая 500 лева. След като кредиторът при формиране цената на предоставения от него финансов ресурс задавал допълнителни компоненти, които го оскъпяват, то следвало ясно да посочи какво точно е включено в тях. Уговорените клаузи били нищожни, тъй като заобикалят закона, в частност ограничението на годишния процент на разходите по чл. 19 от ЗПК.

Уговореното обезпечение нищо не обезпечавало, докато не бъде получено реално. Липсвала разумна причина кредитът да се предостави преди получаване на самото обезпечение, ако кредиторът е имал реално намерение да получи обезпечение. Очевидно било, че кредиторът не държи на обезпечението (след като предоставя заема преди да го е получил), а държи на заплащането на неустойка, която ще получи и която удобно разсрочил с вноските по кредита. Т.нар. „неустойки“ всъщност били допълнително възнаграждение за кредитора, невключено в ГПР и което било нищожно, съгласно чл. 19, ал. 5 ЗПК.

По договора липсвал погасителен план, който да съдържа разбивка на всяка погасителна вноска, показваща погасяването на главницата, възнаградителната лихва и допълнителните разходи, както предвиждал чл. 11, ал. 1, т. 12 от ЗПК.

В случая кредитоискателят бил икономически по-слабият субект на правоотношението, за когото липсвала свобода да договаря условията, при които „Вива Кредит“ ООД да му предостави кредит. Процесният договор бил недействителен, като неотговарящ на изискванията на чл.10, ал.1 и чл.11, ал.1, т. 7- 12 и 20 и ал. 2 от ЗПК.

Заплащайки сума, надхвърляща главницата и законната лихва за забава, ответникът твърди, че е изпълнил задължението си по договора и не дължи плащане. Моли предявеният иск да бъде отхвърлен, като му се присъдят направените разноси по делото.

Съобразявайки становищата на страните, събраните по делото доказателства по вътрешно убеждение и приложимият закон, съдът прие за установено от фактическа страна следното:

В полза на ищцовото дружество срещу ответника е издадена заповед № 2288/12.09.2023 г. за изпълнение на парично задължение по реда на чл. 410 от ГПК по ч.гр.д.№ 4721/2023 г. по описа на РС-Русе за сумите: 299,77 лв. главница по договор за паричен заем № 5667629_вс, сключен на 28.01.2021 г., ведно със законната лихва,

считано от 08.09.2023 г. до изплащане на задължението, 272,08 лв. неплатени такси, изискуеми по повод събиране на кредита, 16.36 лв. договорна лихва за периода 28.01.2021 г. - 26.08.2021 г. и 33.32 лв. лихва за забава за периода 28.01.2021 г. – 24.04.2023 г.

От представените писмени доказателства се установява, че с договор за паричен заем Standard 30 № 5667629 от 23.01.2021 г., сключен между „Вива Кредит“ ООД като заемодател и ответника като заемател, на последния е предоставен кредит в размер на 500 лв. Съгласно чл. 1, ал. 3 от договора, ответникът трябвало да заплати такса за експресно разглеждане на документи за отпускане на паричен заем в размер на 240.94 лв. Предоставеният кредит следвало да се изплати на 7 месечни вноски, всяка в размер на 115.77 лв., включваща част от дължимите главница, лихва и такса за експресно разглеждане. Уговорен бил годишен процент на разходите по заема 49.52 % и годишен лихвен процент- 40.32 %.

Съгласно чл. 4, ал. 1 от договора, заемателят се задължил в 3-дневен срок от усвояване на сумата да предостави едно от изброените обезпечения на задължението му, като ал.2 повелява, че при неизпълнение на това му задължение дължи неустойка в размер на 160.58 лв., която да се заплаща на равни части към всяка погасителна вноска, чиито размер става 138.71 лв., а общото задължение по договора - 970.97 лв.

Член 8 от контракта предвижда както заплащане на законната лихва за всеки ден забава, така и на още три неустойки – 30 лв. при забава в заплащането на задълженията си с 50 дни, 50 лв. при забава с повече от 110 дни и още 50 лв. при забава от 170 календарни дни.

На 41.03.2022 г. между „Вива Кредит“ ООД като цедент и „АПС Бета България“ ЕООД е сключен рамков договор за продажба и прехвърляне на вземания, съгласно който на последното дружество са прехвърлени ликвидни и изискуеми вземания, индивидуализирани в Приложение № 1 към договора, в което под № 33 фигурира задължението на ответника в общ размер 588.21 лв. към 31.03.2022 г., от които 299.77 лв. остатък от главницата, 16.36 лв. договорна лихва и 272.08 лв. такси/неустойки/разходи за забава.

Към отговора си ответникът представя разписки за заплатени вноски по кредита чрез „Изипей“ АД, както следва: на 23.03.2021 г. – 138.71 лв., на 29.04.2021 г. – 140 лв., на 30.05.2021 г. – 50 лв. и на 02.07.2021 г. – 244.05 лв. или общо сумата 572.76 лв.

Въз основа на така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Изхождайки от предмета на процесния договор за паричен заем Standard 30 № 5667629 от 23.01.2021 г. и страните по него – физическо лице, което при сключване на

контракта действа извън рамките на своята професионална компетентност и финансова институция по смисъла на чл.3, ал.1 ЗКИ, предоставяща кредита в рамките на своята търговска дейност, съдът приема, че процесният договор има характеристиките на договор за потребителски кредит, чиято правна уредба се съдържа в действащия ЗПК, в който законодателят предявява строги изисквания за формата и съдържанието на договора за потребителски кредит, уредени в глава трета, чл.10 и чл.11. Предвид създадената между страните облигационна обвързаност, съдът счита, че ответникът има качеството потребител по смисъла на § 13 от ЗЗП. Разпоредбата на чл.143 ЗЗП дава легално определение на понятието "неравноправна клауза" в договор, сключен с потребителя и това е всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравноправие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя като в 18 точки визираната правна норма дава изчерпателно изброяване на различни хипотези на неравноправие. Според чл. 146, ал.1 от ЗЗП неравноправните клаузи в договорите са нищожни, освен ако не са уговорени индивидуално, като в алинея 2 от същата разпоредба е разписано, че не са индивидуално уговорени клаузите, които са били изготвени предварително и поради това потребителят не е имал възможност да влияе върху съдържанието им особено в случаите на договор при общи условия. Тези нормативни разрешения са дадени и в Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 05.04.1993 г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори, която е транспонирана с нов чл. 13а, т.9 от ДР на ЗЗП/ДВ бр.64/2007 г./. Според чл. 3 от Директивата неравноправни клаузи са договорни клаузи, които не са индивидуално договорени и които въпреки изискванията за добросъвестност създават в ущърб на потребителя значителна неравнопоставеност между правата и задълженията, произтичащи от договора. Според Директивата не се счита индивидуално договорена клауза, която е съставена предварително и следователно потребителят не е имал възможност да влияе на нейното съдържание. Фактът, че някои аспекти от дадена клауза или някоя отделна клауза са индивидуално договорени, не изключва приложението на чл. 3 от Директивата към останалата част на договора, ако общата преценка на договора сочи, че той е договор с общи условия. Когато продавач или доставчик твърди, че клауза от договор с общи условия е договорена индивидуално, негова е доказателствената тежест да установи този факт. В тази връзка следва да се даде отговор на въпроса при какви условия е сключен процесният договор за потребителски заем и как са уговорени клаузите му. Предвид обсъдената в тази насока доказателствена съвкупност се установи, че процесният договор е сключен при общи условия /при предварително определени от кредитора клаузи на договора. Константна е практиката на Съда на ЕС, според която съдилищата на държавите- членки са длъжни да следят служебно за наличието на неравноправни клаузи в потребителските договори. В този смисъл е и чл. 24 от ЗПК, която разпоредба, във връзка с неравноправните клаузи в договорите за потребителски

кредит, препраща към чл.143 - 148 от ЗЗП. Съдът е длъжен да следи служебно и за наличието на клаузи, които противоречат на императивни разпоредби на закона или го заобикалят и в този смисъл се явяват нищожни – чл. 26, ал. 1, пр. 1 и пр. 2 от ЗЗД.

В случая при главница в размер на 500 лева, в чл. 1, ал. 3 от договора за паричен заем е уговорена такса за допълнителна услуга по експресно разглеждане на документи за одобрение на паричен заем. Тази такса, съгласно тарифата зависи от размера на кредита и срока на погасяване, а не от срока за произнасяне. Не е уредено в договора какъв е обичайният срок за произнасяне и какъв за експресното, в случая одобрение, т.е. потребителят дължи такса, за да бъде одобрен за отпускане на заема. Съдът намира, че тази такса на практика представлява втора, скрита възнаградителна лихва, която в нарушение на чл.19, ал. 1 от ЗПК не е включена в годишния процент на разходите. Ако сумата беше включена в годишния процент на разходите, то заедно с общия размер на фиксираната лихва и таксата за оценката на досието на клиента, общият размер на ГПР би надхвърлил значително размера по чл. 19, ал. 4 от ЗПК, поради което тази клауза се явява нищожна на основание чл. 19, ал. 5 от същия закон.

Уговорената в чл. 4 от договора неустойка в размер на 160,58 лв. при неосигуряване в тридневен срок от усвояване на сумата по договора на едно от предвидените обезпечения се намира в пряко противоречие с преследваната с целта на транспонираната в ЗПК Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23.04.2008 г. относно договорите за потребителски кредити. На практика подобна уговорка прехвърля риска от неизпълнение на задълженията на финансовата институция за извършване на предварителна оценка на платежоспособността на длъжника върху самия длъжник и води до допълнително увеличаване на размера на задълженията. По посочения начин се заобикаля закона – чл. 33, ал. 1 от ЗПК, който предвижда, че забава на потребителя кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата. С процесната клауза за неустойка в полза на кредитора се уговаря още едно допълнително обезщетение за неизпълнението на акцесорно задължение – недадено обезпечение, от което обаче не произтичат вреди. Подобна неустойка всъщност обезпечава вредите от това, че вземането няма да може да бъде събрано от длъжника, но именно тези вреди се обезщетяват и чрез мораторната лихва по чл. 33, ал. 1 от ЗПК. Подобно кумулиране на неустойка за забава с мораторна лихва е недопустимо и в този смисъл съдебната практика е константна. Такава неустойка, дори и същата да беше валидна, няма да се дължи и на основание чл. 83, ал. 1 от ЗЗД.

Отделно от това следва да се отбележи, че непредставянето на обещани обезпечения (когато същите са били реално очаквани от кредитора), съобразно разпоредбата на чл.71 ЗЗД, дава основание да се иска незабавно цялото задължение. В случая кредитора променя последиците от липса на обезпечение и вместо да

санкционира с предсрочна изискуемост, той начислява неустойка, чието плащане разсрочва заедно с периодичните вноски. Това навежда на извод, че нито една от страните не е имала реално намерение да се представя обезпечение или да се ползват правата на кредитора по чл.71 ЗЗД, при непредставено обезпечение. Ако кредиторът е държал да получи обезпечение е могъл да отложи даването на кредит, каквато е обичайната практика при предоставяне на обезпечени кредити. Дори да се приеме, че страните са допускали възможността исканите обезпечения да се предоставят и „неустойката“ да не се дължи, то това плащане не се явява неустойка по смисъла на закона, а възнаграждение, дължимо под условие. Това е така, тъй като последиците от неизпълнението на „задължението“ да се предостави обезпечение, не са типичните последици от договорно неизпълнение, които законът предвижда, а напротив – договорът продължава да се изпълнява по първоначално заложен погасителен план, но при по-висока цена, прикрита като неустойка.

Сключеният договор за паричен заем е недействителен, като неотговарящ на изискванията на ЗПК. Некоректно е посочен размерът на ГПР в договора, в нарушение на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК и поради това на основание чл. 22 от същия закон, той е недействителен. Отпуснатият кредит е в размер на 500 лева, платим на 7 месечни вноски. Договорната лихва е 40.32 %, а посоченият ГПР е 49.52 %. В действителност при включване на посочените в договора неустойка по чл.4, ал.2 и такса експресно разглеждане на документи ГПР е много над обявления в договора. Получавайки сумата от 500 лв. потребителят дължи връщане на 970.97 лв., т.е. почти двойния ѝ размер.

Според чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК договорът за потребителски кредит трябва да съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин. В случая посоченият в договора ГПР е неверен. В контракта, а и в общите условия не е уредено от какви компоненти е съставен ГПР. Съгласно чл.19, ал.4 от ЗПК годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България, като според ал.5 на същия текст клаузи в договор, надвишаващи определените по ал. 4, се считат за нищожни. Следователно посоченият в договора ГПР очевидно не отговаря на реалния, който би се получил при съобразяване на всички възнаградителни плащания и е над 50 %.

Съгласно чл. 26, ал. 4 от ЗЗД нищожността на отделни части не влече нищожност на договора, когато те са заместени по право от повелителните правила на закона или когато може да се предположи, че сделката би била сключена и без недействителните ѝ части. В случая не е налице нито една от тези две хипотези –

нищожните клаузи на процесния договор относно определянето на процента ГПР да бъдат заместени по право от повелителни норми на закона или че договорът за паричен заем би бил сключен и ако в него не са включени клаузите за ГПР, като се изходи и от характера на този договор, който е възмезден и включването на клауза за договаряне ГПР по него е въведено като изрично изискване в чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК (Решение № 30/09.03.2020 г. по в.т.д. № 33/2020 год. по описа на РОС).

Предвид изложеното, в случая не е приложима нормата на чл. 26, ал. 4 ЗЗД и нищожността на посочената клауза по договора обуславя недействителността на целия договор.

Според чл. 23 от ЗПК когато договорът за потребителски кредит е недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. С обявяването на договора за недействителен кредиторът губи преимуществото на сроковете за плащане на вноските по договора, които са основание за поставяне на длъжника в забава, следователно същият не може да претендира и обезщетение за забава на задължение по недействителен потребителски договор (Определение № 395/01.11.2022 год. по в.ч.т.д. № 290/2022 год. по описа на РОС).

Поради това потребителят дължи връщане на главницата от 500 лв. В настоящия случай ответникът е заплатил общо по процесния договор сумата от 572.76 лв., поради което предявеният установителен иск следва да се отхвърли изцяло.

Предвид изхода на спора, ищецът дължи на ответника направените по делото разноски от 400 лв. – заплатено адв.възнаграждение.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявеният от “АПС Бета България” ЕООД, с ЕИК 2033744133, със седалище и адрес на управление гр.София, р-н Триадика, бул.”България” 81 В, установителен иск по реда на чл.422, ал.1 от ГПК, срещу Й. В. А., с ЕГН *****, от гр. Русе, за дължимост на сумите: 299.77 лв. главница, ведно със законната лихва от 08.09.2023 г., 16.36 договорна възнаградителна лихва, 33.32 лв. законна лихва за забава за периода 28.01.2021 г. - 24.04.2023г. и 272.08 лв. неустойки и такси, предмет на издадената заповед № 2288/12.09.2023 г. за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК по ч.гр.д.№ 4721/2023 г. по описа на РС-Русе.

ОСЪЖДА “АПС Бета България” ЕООД, с ЕИК 2033744133, със седалище и адрес на управление гр.София, р-н Триадика, бул.”България” 81 В, да заплати на Й. В. А., с ЕГН *****, **400 лева** деловодни разноски.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Окръжен съд-Русе в

двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Русе: _____